

INFORMACJE OGÓLNE O PROGRAMIE

1)	Kierunek studiów i specjalność	Instrumentalistyka, pedagogika instrumentalna – gra na fortepianie
2)	Poziom studiów	I stopień
3)	Profil studiów	ogólnoakademicki
4)	Forma lub formy studiów	stacjonarne
5)	Liczba semestrów	6
6)	Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie	180
7)	Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat
8)	Odniesienie do misji i strategii Uczelni oraz relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów	Absolwenci uzyskują wykształcenie na najwyższym poziomie, doświadczenie zawodowe i wszechstronną wiedzę. Uczelnia stara się kształtować charakter i postawy twórcze w duchu patriotyzmu i poczuciu odpowiedzialności za kształt polskiej kultury narodowej, w tym za edukację artystyczną, co jest zgodne z misją Uczelni. Rozwijające się talenty studentów pozwalają na podjęcie przez nich szeroko pojętej działalności artystycznej i współuczestniczenie w kształtowaniu otoczenia społeczno-gospodarczego.
9)	Język, w jakim prowadzone są studia	polski
10)	Łączna liczba godzin zajęć	1725
11)	Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	175
12)	Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejsza niż 5 pkt ECTS – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	8 pkt. ECTS
13)	Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć do wyboru (nie mniej niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS)	56 pkt. ECTS
14)	Liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego (w przypadku studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich prowadzonych w formie studiów stacjonarnych)	60 godz.
15)	Łączna liczba punktów ECTS przypisana do zajęć związanych z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach do których przyporządkowany jest kierunek studiów, uwzględniających przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności	108 pkt. ECTS Przedmioty: – Main instrument (Instrument główny), – Chamber music (Kameralistyka), – Additional instrument - harpsichord or organ (Instrument dodatkowy – klawesyn/organy), – Sight reading and the basics of chamber music (Czytanie a vista i podstawy kameralistyki),

		– Accompaniment (Akompaniament), – Stage practice (Praktyka estradowa), – Ear training (Kształcenie słuchu), – Performance issues of early music (Zagadnienia wykonawcze muzyki dawnej), – Introduction to contemporary music (Propedeutyka muzyki współczesnej), – Choir (Chór), – Consultations on written bachelor's thesis (Konsultacje pisemnej pracy licencjackiej), – The etiquette of a man of art (Etykieta człowieka sztuki)
16)	Wymiar, zasady i formy odbywania praktyk zawodowych oraz liczba punktów ECTS przypisana do praktyk (jeżeli praktyki są przewidziane)	90 godzin Czas trwania - 3 semestry Punkty ECTS - 5 Sposób realizacji oraz warunki przystąpienia do realizacji praktyk – zgodnie z Regulaminem praktyk
17)	Warunki ukończenia studiów	Części składowe egzaminu licencjackiego (Regulamin Studiów UMFC): – występ artystyczny (recital) – pisemna praca licencjacka – kolokwium – pokaz lekcji z uczniem szkoły muzycznej I stopnia

OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uwzględnia uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia dla poziomów 6 określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1606 z późn. zm.) oraz charakterystyki drugiego stopnia dla poziomu 6 określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 2218) w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.		
TABELA ODNIESIEŃ EFEKTÓW KIERUNKOWYCH DO EFEKTÓW OBSZAROWYCH		
symbol efektu	Kierunkowe efekty uczenia się	kod składnika opisu
WIEDZA		
Wiedza o realizacji prac artystycznych		
K1_W01	posiada ogólną znajomość literatury muzycznej, elementów dzieła muzycznego i wzorców budowy formalnej utworów oraz zna podstawowy repertuar związany z kierunkiem studiów i własną specjalnością	P6S_WG
rozumienie kontekstu dziedzin sztuki		
K1_W02	zna i rozumie podstawowe linie rozwojowe w historii muzyki, orientuje się w piśmiennictwie dotyczącym kierunku studiów, literaturę tę potrafi analizować i interpretować we właściwy sposób	P6S_WG
K1_W03	orientuje się w stylach muzycznych i związanych z nimi tradycjach wykonawczych	
K1_W04	posiada orientację w zakresie problematyki związanej z technologiami stosowanymi w muzyce oraz w zakresie rozwoju technologicznego związanego z wybraną specjalnością, posiada podstawową wiedzę	

	dotyczącą budowy własnego instrumentu , jego konserwacji, napraw, strojenia itp.	
K1_W05	posiada ogólny zakres wiedzy dotyczący marketingowych, finansowych i prawnych aspektów zawodu muzyka, zna podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej	
K1_W06	rozpoznaje i definiuje wzajemne relacje zachodzące pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi aspektami studiowania	
K1_W07	zna współczesne teorie psychologiczne i pedagogiczne dotyczące wychowania, rozwoju, funkcjonowania społecznego, uczenia się i nauczania oraz różnorodnych uwarunkowań tych procesów w odniesieniu do odpowiednich etapów edukacyjnych i zdarzeń pedagogicznych dających kwalifikacje do nauczania w zakresie swej specjalności	
K1_W08	zna zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach artystycznych i edukacyjnych	
K1_W09	posiada wiedzę w zakresie etyki zawodowej muzyka i nauczyciela	
UMIEJĘTNOŚCI		
Umiejętności ekspresji artystycznej		
K1_U01	dysponuje umiejętnościami potrzebnymi do tworzenia, realizowania i wyrażania własnych koncepcji artystycznych	P6S_UW
Umiejętności realizacji prac artystycznych		
K1_U02	posiada umiejętność wykonywania reprezentatywnego repertuaru związanego z kierunkiem studiów z wykorzystywaniem wiedzy dotyczącej podstawowych stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych	P6S_UW
K1_U03	posiada biegłą umiejętność w zakresie słuchowego rozpoznawania materiału muzycznego, zapamiętywania go i operowania nim	
Umiejętności kreacji artystycznej		
K1_U04	realizuje własne koncepcje i działania artystyczne oparte na zróżnicowanej stylistyce, wynikającej z wykorzystania wyobraźni, ekspresji i intuicji	P6S_UW
Umiejętności pracy w zespole		
K1_U05	jest przygotowany do współpracy z innymi muzykami w różnego typu zespołach oraz w ramach wspólnych prac i projektów, także o charakterze multidyscyplinarnym	P6S_U0
K2_U06	wykazuje umiejętność praktycznego zastosowania wiedzy dotyczącej wybranych koncepcji pedagogicznych i psychologicznych, dającą kwalifikacje do nauczania w zakresie kierunku na poziomie podstawowym edukacji muzycznej	
Umiejętności warsztatowe		
K1_U07	dysponuje warsztatem technicznym potrzebnym do profesjonalnej prezentacji muzycznej i jest świadomy problemów specyficznych dla danego instrumentu (intonacja , precyzja itp.)	P6S_UW P6S_UU
K1_U08	wykazuje umiejętność samodzielnego doskonalenia warsztatu technicznego, przyswoił sobie dobre nawyki dotyczące techniki i postawy, umożliwiające operowanie ciałem w sposób (z punktu widzenia fizjologii) najbardziej wydajny i bezpieczny	
umiejętności werbalne		
K1_U09	posiada umiejętność przygotowania typowych wypowiedzi ustnych i pisemnych dotyczących zagadnień związanych ze studiowanym kierunkiem	P6S_UK
K1_U10	wykazuje umiejętności językowe w zakresie właściwym dla kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	

umiejętności w zakresie publicznych prezentacji		
K1_U11	przyswoił sobie formy zachowań związane z występami publicznymi	P6S_UK
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
Niezależność		
K1_K01	ma świadomość i rozumie potrzebę rozszerzania swojej wiedzy i doskonalenia własnych umiejętności przez całe życie	P6S_UU P6S_KR
K1_K02	Jest gotów do samodzielnego podejmowania niezależnych prac, wykazując się motywacją, umiejętnością organizacji pracy, a także zbierania, analizowania, wartościowania i interpretowania informacji, rozwijania idei i formułowania krytycznej argumentacji	
Uwarunkowania psychologiczne		
K1_K03	jest zdolny do efektywnego wykorzystania wiedzy, wyobraźni, intuicji, emocjonalności, twórczej postawy i samodzielnego myślenia w celu rozwiązywania problemów pedagogicznych i artystycznych, również podczas publicznych prezentacji	P6S_KK
krytycyzm		
K1_K04	posiada umiejętność samooceny i budowania konstruktywnej krytyki w obrębie działań artystycznych oraz w obszarze szeroko pojmowanej kultury, jest zdolny do refleksji na tematy społeczne, pedagogiczne, psychologiczne i naukowe oraz umie je odnieść do własnej pracy artystycznej	P6S_KK
komunikacja społeczna		
K1_K05	umiejętnie komunikuje się w obrębie własnego środowiska i społeczności, nawiązuje pozytywne relacje interpersonalne	P6S_KO P6S_KR
K1_K06	przestrzega etycznych aspektów związanych z pracą zawodową	
K1_K07	w sposób świadomy i profesjonalny umie zaprezentować własną działalność artystyczną	

**SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ
W ZAKRESIE
KSZTAŁCENIA PRZYGOTOWUJĄCEGO DO WYKONYWANIA ZAWODU NAUCZYCIELA
REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU STUDIÓW**

A1/A2. Przygotowanie merytoryczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć oraz do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy merytorycznej dotyczącej przedmiotu nauczania lub zajęć są ujęte w programie studiów, w ramach których odbywa się kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela.

B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne

B.1. Psychologia

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- B.1.W1.** podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego;
- B.1.W2.** proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa,

spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorostłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia;

- B.1.W3.** teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji-autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych;
- B.1.W4.** proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami;
- B.1.W5.** zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela - identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- B.1.U1.** obserwować procesy rozwojowe uczniów;
- B.1.U2.** obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania;
- B.1.U3.** skutecznie i świadomie komunikować się;
- B.1.U4.** porozumieć się w sytuacji konfliktowej;
- B.1.U5.** rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się;
- B.1.U6.** identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań;
- B.1.U7.** radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami;
- B.1.U8.** zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- B.1.K1.** autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym;
- B.1.K2.** wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych.

B.2. Pedagogika

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- B.2.W1.** system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej, modele współczesnej szkoły, pojęcie ukrytego programu szkoły, alternatywne formy edukacji, zagadnienie prawa wewnątrzszkolnego, podstawę programową w kontekście programu nauczania oraz działania wychowawczo-profilaktyczne, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty;

- B.2.W2.** rolę nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela: etykę zawodową nauczyciela, nauczycielską pragmatykę zawodową – prawa i obowiązki nauczycieli, zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy i za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów, tematykę oceny jakości pracy nauczyciela, zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego, rolę początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości, uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela oraz choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;
- B.2.W3.** wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, a także znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym;
- B.2.W4.** zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami;
- B.2.W5.** sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej, metody i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność dostosowywania procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów) oraz tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- B.2.W6.** zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, zapobieganie trudnościom w uczeniu się i ich wczesne wykrywanie, specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych, i sposoby ich przezwyciężania; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice;
- B.2.W7.** doradztwo zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia oraz potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- B.2.U1.** wybrać program nauczania zgodny z wymaganiami podstawy programowej i dostosować go do potrzeb edukacyjnych uczniów;
- B.2.U2.** zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego;
- B.2.U3.** formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;
- B.2.U4.** nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym;
- B.2.U5.** rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów;
- B.2.U6.** zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie;

B.2.U7. określić przybliżony potencjał ucznia i doradzić mu ścieżkę rozwoju.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- B.2.K1.** okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy;
- B.2.K2.** profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej;
- B.2.K3.** samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej;
- B.2.K4.** współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy.

B.3. Praktyki zawodowe (w UMFC ogólnopedagogiczne)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- B.3.W1.** zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają;
- B.3.W2.** organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego;
- B.3.W3.** zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- B.3.U1.** wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze;
- B.3.U2.** wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów;
- B.3.U3.** wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas;
- B.3.U4.** wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;
- B.3.U5.** zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych;
- B.3.U6.** analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- B.3.K1.** skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy.

C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- C.W1.** usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych;
- C.W2.** zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integrację klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;
- C.W3.** współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje; zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania i organizację procesu kształcenia oraz pracy uczniów;
- C.W4.** zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowę, modele lekcji i sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne;
- C.W5.** konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa

uczenia się, a także potrzebę i sposoby wyrównywania szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień oraz zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomię dydaktyczną nauczyciela;

C.W6. sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnątrzszkolny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjną wartość dodaną;

C.W7. znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- C.U1.** zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;
- C.U2.** zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej;
- C.U3.** dobierać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów;
- C.U4.** wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę;
- C.U5.** zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą go do udziału w konkursie przedmiotowym lub współzawodnictwie sportowym;
- C.U6.** dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej;
- C.U7.** posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu;
- C.U8.** poprawnie posługiwać się językiem polskim.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- C.K1.** twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów;
- C.K2.** skutecznego korygowania swoich błędów językowych i doskonalenia aparatu emisji głosu.

D/E. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego lub kolejnego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych lub kolejnych zajęć

D.1/E.1. Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- D.1/E.1.W1.** miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych;
- D.1/E.1.W2.** podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć;
- D.1/E.1.W3.** integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału;
- D.1/E.1.W4.** kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych;

- znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;
- D.1/E.1.W5.** konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć;
- D.1/E.1.W6.** metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć – rozróżnianie merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;
- D.1/E.1.W7.** organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową;
- D.1/E.1.W8.** sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimediów;
- D.1/E.1.W9.** metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;
- D.1/E.1.W10.** rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny;
- D.1/E.1.W11.** egzaminy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach nauczanego przedmiotu;
- D.1/E.1.W12.** diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności;
- D.1/E.1.W13.** znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;
- D.1/E.1.W14.** warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej;
- D.1/E.1.W15.** potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- D.1/E.1.U1.** identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi;
- D.1/E.1.U2.** przeanalizować rozkład materiału;
- D.1/E.1.U3.** identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania;
- D.1/E.1.U4.** dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów;
- D.1/E.1.U5.** kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy;
- D.1/E.1.U6.** podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;
- D.1/E.1.U7.** dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne;
- D.1/E.1.U8.** merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu;
- D.1/E.1.U9.** konstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów;
- D.1/E.1.U10.** rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym;
- D.1/E.1.U11.** przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- D.1/E.1.K1.** adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów;
- D.1/E.1.K2.** popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym;
- D.1/E.1.K3.** zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych oraz systematycznej aktywności fizycznej;
- D.1/E.1.K4.** promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;
- D.1/E.1.K5.** kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów;
- D.1/E.1.K6.** budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;
- D.1/E.1.K7.** rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia;
- D.1/E.1.K8.** kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu;
- D.1/E.1.K9.** stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę.

D.2/E.2. Praktyki zawodowe

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- D.2/E.2.W1.** zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty;
- D.2/E.2.W2.** sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty;
- D.2/E.2.W3.** rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- D.2/E.2.U1.** wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej;
- D.2/E.2.U2.** zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć;

- D.2/E.2.U3.** analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- D.2/E.2.K1.** skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.

FIRST DEGREE STUDIES - SCHEDULE OF IMPLEMENTATION OF THE STUDY PROGRAM

field of study: INSTRUMENTAL STUDIES

first-cycle studies, full-time - 3 years (6 semesters)

specialty: instrumental pedagogy - PLAYING THE PIANO

specialty: instrumental pedagogy - PLAYING THE PIANO			Forms of assessment applicable after the semester			Number of hours of classes						Class hours schedule (semester=15 weeks) and ECTS points												type of classes			
no.	class status	Class name	learning outcome code according to the program description / according to the standard of education preparing for the teaching profession	pass	test	exam	number of hours	ECTS points	Form of classes						year I				year II				year III				
									lecture	workshops, seminars	exercises, language course	internship	I semester		II semester		III semester		IV semester		V semester		VI semester				
															hours	ECTS	hours	ECTS	hours	ECTS	hours	ECTS	hours	ECTS	hours	ECTS	
54 MAIN CLASS GROUP																											
1		main instrument	W1,3,8,9 - U2,7,6 - K1,3	6		1-5	180	54	180					30	6,5	30	6,5	30	7	30	6	30	13	30	15	individual	
28 MAJOR/SPECIALIZED CLASSES GROUP																											
2	EL	chamber music*	W1,3 - U5,7 - K3,5		1,3	2,4	120	12	120					30	3	30	3	30	3	30	3					group	
3	EL	additional instrument - harpsichord or organ	W1,2,3 - U1,2,4,5,7,8 - K2,4		3	4	30	2			30							15	1	15	1					individual	
4		sight reading and the basics of chamber music	W1,3,9 - U4,5,6 - K1,3,7	1		2	30	2			30		15	1	15	1										individual	
5		accompaniment	W1,3,9 - U5 - K2,3,5,7	1-4			120	6			120		30	1,5	30	1,5	30	1,5	30	1,5						individual	
6		stage practice	W6 - U1,4,7,11 - K6,7	1-6			0	6						1		1		1		1		1			1	individual group	
67 GENERAL EDUCATION CLASSES GROUP																											
7		ear training	W1 - U1,3,8 - K3		1-3	4	120	6			120		30	1,5	30	1,5	30	1,5	30	1,5						group	
8		history and literature of music with elements of analysis	W1,2,7 - U1,9 - K1		1-3	4	120	7	120				30	1,5	30	1,5	30	2	30	2						group	
9		performance issues of early music	W1,2,3 - U2 - K2			5	15	1	15												15	1				group	
10		introduction to contemporary music	W1,2,3 - U2,5 - K1,2,6			6	30	2	30														30	2		group	
11		choir	W1,2,3 - U1,2 - K1,2,3,4,5		1-6		180	12		180			30	2	30	2	30	2	30	2	30	2	30	2	30	2	group
12	EL	polish / german / french - foreign language**	U9,10	1-4		4	120	8			120		30	2	30	2	30	2	30	2						group	
13		thesis writing seminar**	W2,4,5 - U9 - K2,3	4			7,5	1		7,5								7,5	1							group	
14	EL	consultations on written bachelor's thesis	W1,2,7 - U9	5			7,5	3		7,5											7,5	3				individual	
15		physical education		1-2			60	0			60		30	0	30	0										group	
16	EL	optional subject***		According to the Catalog of Optional Subjects			0	27						2		2		4		4		6		9		group	
8 HUMANISTIC OR SOCIAL SCIENCES CLASS GROUP																											
17	EL	a humanities or social science subject**		1		2	60	4	60				30	2	30	2										group	
18		knowledge about the patron**	P6S_WG - UW - UK		1		30	2	30				30	2												group	
19		the etiquette of a man of art.	W7 - U9,10 - K3	3	4		60	2	60								30	1	30	1						group	
23 PEDAGOGICAL ACTIVITIES GROUP																											
		learning outcome code according to the standard of education preparing for the teaching profession																									
20		psychology**	B.1.W1,2,3,4,5 - B.1.U1,2,3,4,5,6,7,8 - B.1.K1,2	1		2	90	4,5	90					45	2	45	2,5									group	
21		pedagogy	B.2.W1,6,7 - B.2.U1,6,7 - B.2.K1,3,4	1		2	90	4,5	90					45	2	45	2,5									group	
22		basics of didactics	C.W1,2,3,4,5,6,7 - C.U1,2,3,5,6,8 - C.K1,2			3	30	2	30									30	2							group	
23		teaching methodology - planning and designing work with the student	D.1.W1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15 D.1.U1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11 - D.1.K1,2,3,4,5,6,7,8,9	3	4		60	3	60									30	1,5	30	1,5					group	
24		methodology of teaching playing an instrument	D.1.W1,2,4,9,10-15 - D.1.U1,3-11 - D.1.K1,3-7,9		5	6	45	3	45												30	2	15	1		group	
25		psychological and pedagogical practices	B.3.W1,2,3 - U1,2,4,6 - K1	2			30	1				30			30	1										group	
26		professional practice	D.2.W1,2,3 - U1,2,3 - K1	4-5			60	4				60							30	2	30	2				individual	
27		voice emission - teacher's voice hygiene	C.W7 - C.U7,8 - C.K2	3	4		30	1				30						15	0,5	15	0,5					group	
							sum	1725	180	930	195	510	90	405	30	405	30	330	30	337,5	30	142,5	30	105	30		

* mandatory performance by one chamber ensemble

** classes conducted using distance learning methods and techniques

*** the form of passing the optional course is consistent with the form of passing the selected subject

EL an optional subject or a choice of method of implementation within a compulsory subject

MAIN CLASS GROUP
MAJOR/SPECIALIZED CLASSES GROUP
GENERAL EDUCATION CLASSES GROUP
HUMANISTIC OR SOCIAL SCIENCES CLASS GROUP
PEDAGOGICAL ACTIVITIES GROUP

ECTS

ECTS	ob.	ECTS
54	ob.	0
28	ob.	14
67	ob.	38
8	ob.	4
23	ob.	0

180 ob. 56

TREŚCI PROGRAMOWE

1. Instrument główny - fortepian	1. Doskonalenie techniki pianistycznej, wrażliwości dźwiękowej, świadomego rozwiązywania problemów wykonawczych, także w kontekście przyszłej pracy pedagogicznej studenta. 2. Opanowanie pianistycznych technik wykonawczych w odniesieniu do realizacji dzieł w różnych stylach. 3. Kształtowanie umiejętności samodzielnej pracy nad dziełem - opracowania tekstu muzycznego pod względem zagadnień technicznych i artystyczno - interpretacyjnych, także w odniesieniu do budowy formalnej utworu. 4. Przygotowanie do występów publicznych poprzez realizację obowiązkowych praktyk estradowych - audycji i koncertów. 5. Opanowanie podstawowego repertuaru pianistycznego: utworów barokowych J.S.Bacha, D.Scarlatti, D.Cimarosi, sonat klasycznych, etiud, utworów Chopina oraz innych dzieł związanych z zainteresowaniami i preferencjami studenta, od baroku do współczesności. Treści programowe wzajemnie się przenikają, a większość z nich jest obecna na każdym etapie kształcenia oraz są realizowane z uwzględnieniem przyszłej pracy pedagogicznej studenta w szkolnictwie muzycznym I i II stopnia.
2. Kameralistyka - fortepian	1. Pozyskiwanie umiejętności gry w zespole kameralnym - współpracy w małej grupie muzyków bez dyrygenta. 2. Przyswajanie umiejętności świadomego rozwiązywania problemów pianistycznych w kontekście współwykonawstwa kameralnego i przyszłej pracy pedagogicznej tj.: rozpoczynanie utworu, przyjmowanie wspólnego tempa, zachowanie właściwych proporcji brzmieniowych między instrumentami realizującymi partie wiodące, bądź wtórujące w utworze, wspólne kształtowanie frazy i formy utworu, umiejętność wydobywania barwy dźwięku za pomocą zróżnicowanej artykulacji i dynamiki - także w kontekście przyszłej pracy pedagogicznej studenta. 3. Pozyskiwanie pianistycznych technik wykonawczych w różnych stylach w odniesieniu do wykonawstwa muzyki kameralnej. 4. Przyswajanie umiejętności samodzielnej i zespołowej pracy nad dziełem - opracowania tekstu muzycznego pod względem zagadnień artystyczno - interpretacyjnych i wykonawczych tj.: realizacja ozdobników, dynamika, artykulacja, agogika, precyzja wykonawcza, pedalizacja) realizowanych świadomie, w sposób ustalony we wszystkich partiach instrumentalnych i/lub wokalnych zespołu kameralnego. 5. Przygotowanie do występów publicznych, zawierających program kameralny z udziałem fortepianu, poprzez realizację obowiązkowych praktyk estradowych - audycji i koncertów.
3. Klawesyn dodatkowy	1. Omówienie zasad działania i budowy klawesynu i jego odmian. 2. Zapoznanie z repertuarem z podstawowego kanonu wykonawczego muzyki klawesynowej, reprezentującym różne style i wzorce wykonawcze wybranych epok. 3. Praca nad stylową rejestracją i artykulacją zgodną z kanonem wykonawczym danej epoki. 4. Przygotowanie do publicznej prezentacji przygotowanego repertuaru. Treści programowe wzajemnie się przenikają, a większość z nich jest obecna na każdym etapie kształcenia.
4. Organy dodatkowe	1. Omówienie zasad działania i budowy organów. 2. Zapoznanie z repertuarem z podstawowego kanonu wykonawczego muzyki organowej, reprezentującym różne style i wzorce wykonawcze wybranych epok.

	3. Praca nad stylową rejestracją i artykulacją zgodną z kanonem wykonawczym danej epoki. 4. Przygotowanie do publicznej prezentacji przygotowanego repertuaru. Treści programowe wzajemnie się przenikają, a większość z nich jest obecna na każdym etapie kształcenia
5. Czytanie a vista i podstawy kameralistyki	1. Określenie roli pianisty w aspekcie elementów warunkujących prawidłowe wykonanie utworu kameralnego. 2. Współrealizacja frazowania. 3. Współrealizacja artykulacji. 4. Współrealizacja dynamiki. 5. Zastosowanie właściwej pedalizacji. 6. Współrealizacja formy utworu. 7. Umiejętności specjalistyczne. 8. Realizacja wyciągów fortepianowych. 9. Wykonywanie utworu z nut. 10. Transponowanie. 11. Sztuka gry a vista na fortepianie. 12. Ćwiczenia na antycypację i przestrzenne wycucie klawiatury. 13. Ćwiczenia na antycypację i wielopłaszczyznowe obejmowanie tekstu. 14. Ćwiczenia rytmiczne i z nieregularnym podziałem rytmicznym. 15. Horyzontalny zapis pięciolinii w miejsce układu wertykalnego. 16. Ćwiczenia na poszerzanie pola widzenia i spostrzeganie. 17. Realizacja tekstu zapisanego na kilku pięcioliniach. 18. Ćwiczenia na wiązanie dźwięków w akordowe jednostki znaczeniowe. 19. Ćwiczenia na paralelny, przeciwstawny i zmienny ruch linii melodycznych. 20. Ćwiczenia na przeciwstawny ruch linii melodycznych. 21. Ćwiczenia na zmienny ruch linii melodycznych. 22. Ćwiczenia na odczytywanie zapisu na liniach dodanych. 23. Ćwiczenia z elementami imitacji i kontrapunktu. 24. Ćwiczenia na zmianę rejestrów i odbieranie materiału pomiędzy rękami. 25. Ćwiczenia na zastosowanie właściwej aplikatury.
6. Akompaniament	W każdym semestrze przewidziane są następujące treści programowe: 1. Poznanie i opanowanie podstawowych pozycji literatury przedmiotu (partii akompaniamentu) 2. Kształtowanie umiejętności współpracy z solistą, w tym praktyka estradowa (prezentacje na przesłuchaniach, egzaminach, koncertach i audycjach) 3. Kształtowanie umiejętności dostosowywania się do specyfiki techniki wykonawczej poszczególnych solistów 4. Praktyczne kształtowanie umiejętności czytania nut a vista rozwijanie umiejętności samodzielnego opracowania i interpretacji utworów.
7. Praktyka estradowa	1. Publiczna prezentacja (występ artystyczny) co najmniej 1 raz w semestrze utworu solowego lub kameralnego (poza obowiązującym egzaminem i kolokwium technicznym) – forma uzupełnienia treści programowych przedmiotów: instrument główny i kameralistyka (w ramach przydzielonych tym przedmiotom godzin i punktów ECTS)
8. Kształcenie słuchu	Program podzielony jest na bloki tematyczne realizowane ustnie lub pisemnie, w zależności od rodzaju zadania. Przedstawione poniżej treści tematyczne są stałe w ramach każdego z czterech semestrów. Zróżnicowany jest stopień trudności i tempo realizacji ćwiczeń w kolejnych semestrach. 1. Ćwiczenia słuchowe (interwały, trójdźwięki, cztero- i pięciodźwięki, gamy, skale: rozpoznawanie, śpiewanie; korelacja spostrzeżeń wzrokowych ze słuchowymi).

	2. Analiza harmoniczna (rodzaje kadencji; rozpoznawanie, zapis, śpiewanie w układzie czterogłosowym, określanie tonacji akordów na podstawie składnika w sopranie lub w basie, – analiza słuchowa ciągu harmonicznego (przykłady własne i z literatury muzycznej). 3. Dyktanda pamięciowe (1-, 2-głosowe) i melodyczne (2-,3- głosowe) poziom trudności dyktand zależy od poziomu grupy; w przypadku dużych rozbieżności między poziomem zaawansowania słuchowego studentów w grupie nauczyciel podaje każdemu studentowi indywidualny zakres działań dopasowany do jego aktualnych możliwości słuchowych. 4. Ćwiczenia rytmiczne (1- lub 2-głosowe)przeznaczone do zapisu w czasie słuchania lub jako rodzaj dyktanda pamięciowego, lub wykonywane a vista nazwami literowymi, solmizacją, na sylabie „ta” lub wystukiwane. 5. Korekta błędów w zapisanych przykładach nutowych w porównaniu ze słyszonym przebiegiem melodycznym jedno-lub wielogłosowym. 6. Czytanie nut głosem (jednogłosowych, dwugłosowych, mnogłosowych oraz dwugłosowych z głosem rytmicznym, trzygłosowych i czterogłosowych). 7. Zasady muzyki Treści programowe wzajemnie się przenikają a większość z nich jest obecna na każdym etapie kształcenia
9. Historia i literatura muzyczna z elementami analizy	1. Wybrane pierwotne kultury muzyczne. 2. Muzyka świata starożytnego. 3. Wprowadzenie do podstawowych metod analitycznych 4. Świecka monodia średniowieczna. 5. Chorał gregoriański, początki rozwoju muzyki wielogłosowej w średniowiecznej Europie. 6. Ars antiqua, ars nova i szkoła burgundzka w muzyce. 7. Idea renesansu w muzyce, szkoła flamandzka, rzymska i wenecka; rozwój renesansowej polifonii i nowych technik kompozytorskich – ośrodki, style, gatunki, indywidualności twórcze. 8. Renesans hiszpański, francuski, niemiecki, polski, angielski – cechy, przedstawiciele. 9. Rozwój instrumentów i gatunków muzyki instrumentalnej w okresie renesansu. 10. Cechy stylistyczno-formalne muzyki barokowej (nowe style i techniki kompozytorskie, przemiany tonalne w muzyce, estetyka muzyki barokowej). 11. Retoryka muzyczna; ilustracyjność w barokowych dziełach. 12. Powstanie i ewolucja nowych gatunków muzycznych (wokalnych, wokálně-instrumentalnych i instrumentalnych) . 13. Wielkie indywidualności twórcze epoki Baroku, ich dorobek oraz ich znaczenie w europejskiej kulturze muzycznej. 14. Twórcy polskiego Baroku. 15. Klasycyzm: założenia estetyczne epoki i problematyka stylu klasycznego w ujęciu teoretycznym. 16. Twórczość C. Ph. E. Bacha w aspekcie stylu wzmożonej uczuciowości. 17. Szkoła mannheimska: charakterystyka twórczości czołowych przedstawicieli i ich zdobycze na polu muzyki instrumentalnej (w szczególności symfonicznej). 18. Twórczość instrumentalna J. Haydna, W. A. Mozarta i L. van Beethovena ze szczególnym uwzględnieniem ewolucji gatunku symfonii i koncertu u wymienionych kompozytorów.

	19. Opera klasyczna ze szczególnym uwzględnieniem opery metastazjańskiej, twórczości Ch. W. Glucka i W. A. Mozarta. 20. Wprowadzenie do epoki romantyzmu. 21. Pieśń romantyczna. 22. Muzyka fortepianowa, miniatura instrumentalna i kameralistyka w epoce romantyzmu. 23. Symfonia i programowość w dobie romantyzmu. 24. Opera romantyczna (m.in. włoski <i>melodramma</i>, francuska <i>grand opéra</i>, dramat muzyczny Richarda Wagnera). 25. Analiza wybranych dzieł muzyki romantycznej. 26. Impresjonizm i symbolizm (Claude Debussy, Maurice Ravel). 27. Ekspresjonizm Szkoły Wiedeńskiej XX wieku i dodekafonia (Arnold Schönberg, Anton Webern, Alban Berg). 28. Nurt neoklasyczny w twórczości XX wieku. 29. Musical – geneza, rozwój. 30. Musical – narzędzia krytyczne stosowane w analizie literackiej dzieła muzycznego, różne stylistyki utworów musicalowych, problematyka różnic pomiędzy tekstem oryginalnym a tłumaczeniem. 31. Muzyka eksperymentalna XX wieku (m.in. Charles Ives, Edgar Varèse, Pierre Scheffer, John Cage). 32. Fenomen <i>minimal</i> i <i>repetitive music</i> (Steve Reich, John Adams, Terry Riley) 33. Najnowsze tendencje w muzyce przełomu XX i XXI wieku (m.in. Gérard Grisey, <i>live electronics</i>, kompozytorzy najmłodszych generacji). 34. Szkoła warszawska przełomu XX i XXI wieku (Marian Borkowski, Stanisław Moryto, Marcin Błażewicz i in.) Treści dotyczące zagadnień historii muzyki będą uzupełniane elementami analizy muzycznej. Pedagog może podjąć decyzję o realizowaniu tematów dodatkowych, o ile grupa wykaże zainteresowanie innymi problemami z zakresu przedmiotu. Pedagog może realizować treści programowe według kryterium problemowego.
10. Zagadnienia wykonawcze muzyki dawnej	1. Renesansowy zwrot ku człowiekowi – antropocentryzm: wpływ nowych prądów na dzieło muzyczne. 2. Polichoralność – początek muzyki koncertującej. Nadrzędna rola słowa w muzyce. 3. Początki ars oratoria. 4. Barokowa retoryka muzyczna i teoria afektów. 5. Powstanie opery, rozwój nowych instrumentalnych form muzycznych: <i>suita</i>, <i>concerto grosso</i>, <i>sonata</i>, koncert solowy. 6. Charakterystyka instrumentów z epoki i związana z nimi praktyka wykonawcza. 7. Charakterystyka tańców barokowych. 8. Style narodowe. 9. Ornamentacja jako warunek <i>sine qua non</i> wykonawstwa muzyki dawnej. Treści programowe wzajemnie się przenikają, a większość z nich jest obecna podczas całego procesu kształcenia
11. Propedeutyka muzyki współczesnej	1. Impresjonizm; skuteczne przełamanie systemu <i>dur-moll</i>; rewizja funkcji harmoniki w utworze, uniezależnienie melodyki od związków harmoniczych; barwowa rola akordyki; usamodzielnienie i ekspansja kolorystyki; Claude Debussy (<i>Preludia</i>, <i>Popołudnie Fauna</i>, <i>Światło księżycy</i>); 2. Harmonia w stylu impresjonistycznym; Claude Debussy (<i>Morze</i>, <i>Peleas i Melizanda</i>, <i>Nokturny</i>);

	3. Indywidualność twórcza i warsztat orkiestrowy Maurycego Ravela (<i>Koncert fortepianowy G-dur, Dafnis i Chloe, Moja matka gęś, Zwierciadła, Rapsodia hiszpańska, Pawana</i>); 4. Styl impresjonistyczny w zetknięciu z wątkami narodowymi na przykładzie twórczości Manuela de Falla (<i>Noce w ogrodach Hiszpanii, Czarodziejska miłość, Trójgraniasty kapelusz</i>); 5. Muzyka programowa; Paul Dukas (<i>Uczeń czarnoksiężnika, Kwiat nieśmiertelności, Sonata fortepianowa es-moll</i>); 6. Aleksander Skriabin - ekspresja języka muzycznego osiągnięta dzięki specyficznym skalom i akordom; muzyka jako przekaz filozoficzny (<i>Poemat ekstazy, Prometeusz - poemat ognia, III Symfonia</i>); 7. Sergiusz Prokofiew - forma klasyczna punktem wyjścia dla poszukiwań harmonicznym i rytmicznych (<i>III Koncert fortepianowy, I Koncert skrzypcowy, Symfonia klasyczna</i>); 8. Symfonia Dymitra Szostakowicza na przykładzie wybranych utworów (<i>V Symfonia, VII Symfonia, XIV Symfonia</i>); 9. Igor Strawiński - omówienie wybranych baletów z „rosyjskiego” okresu twórczości (<i>Ognisty Ptak, Pietruszka, Święto Wiosny</i>); 10. Karol Szymanowski - specyfika języka muzycznego z uwzględnieniem cech przejętych z folkloru i orientalizmów; (<i>III Symfonia „Pieśń o nocy”, Stabat Mater, Mity</i>); 11. Ofensywa neoklasycyzmu; Grupa Sześciu (Artur Honegger <i>Pacific 231, III Symfonia „Liturgiczna”, Francis Poulenc Stabat Mater, Georges Auric Trio na obój, klarnet i fagot, Germaine Tailleferre Arabeska na klarnet i fortepian, Louis Durey Trzy poematy Petroniusza</i>); 12. Béla Bartók - twórczość o charakterze dydaktycznym (<i>Mikrokosmos</i>) i powstała w oparciu o bałkanizmy (<i>Suita taneczna, Muzyka na instrumenty strunowe, perkusję i czelestę</i>); Treści programowe wzajemnie się przenikają, a większość z nich jest obecna na każdym etapie kształcenia
12. Chór	1. Program ustala pedagog prowadzący chór w zależności od planowanych przedsięwzięć artystycznych, a także w porozumieniu z pedagogiem studenta odnośnie egzaminu dyplomowego z dyrygowania. 2. Doboru repertuaru na koncert dyplomantów dokonuje się na podstawie możliwości wykonawczych zespołu oraz możliwości manualnych studenta - dyplomanta, jego umiejętności z zakresu metodyki prowadzenia zespołów wokalnych i emisji zbiorowej. 3. Program obejmuje utwory chóralne z różnych epok a cappella i z towarzyszeniem instrumentów. 4. Program posiada stałe elementy w ramach każdego z sześciu semestrów. Dotyczą one problematyki: - kształcenia emisji głosu (postawa, oddech, ćwiczenia: rozluźniające, aparatu artykulacyjnego, wokalne ćwiczenia melodyczne z uwzględnieniem zmian artykulacyjnych i dynamiki, harmoniczne, wyrównujące brzmienie w głosach i inne) - praktycznych umiejętności w zakresie metodyki prowadzenia zespołów wokalnych (prowadzenie rozśpiewania, rozwiązywanie problemu wykonawczego w wybranym utworze)
13. Język angielski, niemiecki, francuski	Treści zgodne z kartami przedmiotów KOLEGIUM NAUK HUMANISTYCZNYCH I JĘZYKÓW OBCYCH

14. Seminarium pisemnej pracy dyplomowej	- Wybór tematu, temat a tytuł. Strona tytułowa. Abstrakt i słowa kluczowe. - Zawartość wstępu i zakończenia oraz różnice między nimi. - Budowa pracy dyplomowej (układ dychotomiczny – część teoretyczno-przeglądowa, część empiryczna, układ rozdziałowy – 3 – 5) i zawartość. - Konstrukcja, rola i znaczenie poszczególnych rozdziałów. - Praca nad tekstem: przypisy, cytowanie, problem plagiatu. - Konstrukcja spisów, indeksów i aneksów. Podpisy do ilustracji, przykładów nutowych itp. - Bibliografia – sposoby konstruowania spisów cytowanego piśmiennictwa. - Kwerenda - Charakterystyka piśmiennictwa o muzyce, wybór, nauka krytycznej analizy literatury - Zagadnienia dotyczące pisania, język, styl. - Podstawowe metody badawcze. - Zagadnienia techniczne przygotowania pracy dyplomowej. Zajęcia mają formę pracy samodzielnej polegającej na pobieraniu materiałów dostępnych na stronie UMFC oraz rozwiązywaniu zadań (w trybie zdalnym) po każdym z zajęć.
15. Konsultacje pisemnej pracy licencjackiej	Merytoryczna opieka nad powstającą pracą dyplomową studenta
16. Wychowanie fizyczne	Treści zgodne z kartą ogólnouczelnianego przedmiotu wychowanie fizyczne
17. Przedmiot fakultatywny	Treści zgodne z kartami przedmiotów wybranych z KATALOGU PRZEDMIOTÓW FAKULTATYWNYCH
18. Przedmiot humanistyczny lub z zakresu nauk społecznych	Treści zgodne z kartami przedmiotów KOLEGIUM NAUK HUMANISTYCZNYCH I JĘZYKÓW OBCYCH
19. Wiedza o patronie	- Zasady periodyzacji historii muzyki w kontekście muzyki polskiej. - Długa zapowiedź czy naturalna konsekwencja – od Wacława z Szamotuł do Fryderyka Chopina. - Maria Szymanowska, Franciszek Lessel i inni. Preromantyzm – podwaliny stylu chopinowskiego. - Józef Elsner – „nauczyciel Chopina”, ale przede wszystkim twórca i działacz kulturalny. Wprowadzenie do twórczości i działalności kompozytora. - Historia warszawskiej uczelni muzycznej I – początki. Szkoła Elsnera: Chopin i jemu współcześni (J. Fontana, O. Kolberg, T. N. Nidecki, J. W. Krogulski, A. Freyer, J. Nowakowski i in.). - Ignacy Feliks Dobrzyński – tylko „szkolny kolega Chopina” czy wybitny kompozytor-symfonik? Wzajemne wpływy Chopina i Dobrzyńskiego oraz rozwój indywidualnego stylu Dobrzyńskiego w kontekście twórczości Chopina. - Fryderyk Chopin – pierwsze lata twórczości. Początki indywidualizacji stylu, wpływ środowiska Warszawy i warszawskiej uczelni na rozwój estetyki chopinowskiej. - Twórczość, działalność i wpływ Karola Kurpińskiego na polską i warszawską kulturę muzyczną oraz twórczość i karierę muzyczną Fryderyka Chopina. - Polityczne, społeczne i instytucjonalne uwarunkowania polskiej kultury muzycznej w Warszawie. - Historia warszawskiej uczelni muzycznej II – program nauczania, warunki funkcjonowania w latach 1810-1831.

	11. Fryderyk Chopin na emigracji. Wpływ środowiska tzw. „Wielkiej Emigracji” na twórczość kompozytora oraz działalność społecznokulturalną i twórczość artystyczną pod zaborami. 12. Ostatnie lata życia Fryderyka Chopina. 13. Społeczne i polityczne uwarunkowania profesjonalnej nauki muzyki i działalności artystycznej po Powstaniu Listopadowym. Reaktywacja warszawskiej uczelni muzycznej w 1861 roku. 14. Dziedzictwo Fryderyka Chopina w kontekście działalności kolejnych pokoleń kompozytorów XIX i XX wieku (Stanisław Moniuszko, Władysław Żeleński, Aleksander Zarzycki, Ignacy Jan Paderewski, Karol Szymanowski). 15. Historyczne i społeczno-polityczne uwarunkowania funkcjonowania warszawskiej uczelni muzycznej od 1810 roku do współczesności. Wnioski na przyszłość.
20. Etykieta człowieka sztuki	1. Zasady i formy zachowań na estradzie. 2. Ekspresja werbalna i pozawerbalna w trakcie występów publicznych. 3. Świadome konstruowanie komunikatu w trakcie występów estradowych. 4. Sztuka komunikacji na drodze konwersacji, poprzez telefon, list, e-mail. 5. Zasady i formy zachowań w trakcie oficjalnych spotkań. 6. Zasady i formy zachowań w miejscach publicznych. 7. Dobór stroju do okazji. 8. Podstawowe zasady gestu scenicznego i estradowego.
21. Psychologia	1. Podstawowe pojęcia i procesy psychologii. 2. Procesy rozwoju ucznia od dzieciństwa do wczesnej dorosłości. 3. Normy rozwojowe wobec zaburzeń rozwoju i dysharmonii rozwojowych (zaburzenia zachowania od nieśmiałości po zaburzenia nerwicowe, nastroju i depresje). 4. Trening relaksacyjny/relacje interpersonalne – zaufanie, panowanie nad ciałem: praca oddechowa, mięśnie twarzy, motoryka duża. 5. Stres, emocje (w tym trema): objawy, rozpoznawanie, style radzenia sobie z nim. 6. Uzależnienia: mechanizm, prewencja i radzenie sobie z nimi. 7. Komunikacja interpersonalna – krok do asertywności (umiejętność słuchania i odpowiadania; wrażliwość bodźcowa). 8. Zasoby (poznawcze, ludzkie, materialne). Utrzymywanie i odtwarzanie. 9. Relacje interpersonalne – odpowiedzialność, porozumienie w sytuacjach konfliktowych. 10. Budowanie samooceny, źródła endogenne i egzogenne. 11. Techniki uczenia się. 12. Konsekwencje podtrzymujące zachowanie. 13. Nagrody, dyskontowanie, cierpliwość. 14. Zachowania niepożądane. 15. Procesy pamięciowe. 16. Samoocena i wpływ społeczny. 17. Wypalenie zawodowe i radzenie sobie ze stresem w pracy nauczyciela. 18. Rozwój kompetencji osobowościowych jako istotny element rozwoju zawodowego nauczyciela. 19. Teorie inteligencji i zdolności. 20. Podstawy pomiaru psychometrycznego 21. Test Inteligencji Muzycznej Winga
22. Pedagogika	1. Pojęcie pedagogiki jako nauki i jej miejsce w systemie nauk. 2. Geneza i rozwój współczesnych koncepcji pedagogicznych.

	3. Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; projektowanie działań edukacyjno-wychowawczych. 4. Proces wychowania, jego struktura, właściwości, dynamika. 5. Szkoła jako instytucja wychowawcza. 6. Zawód nauczyciela i procesy komunikowania się. 7. Projekt edukacyjny.
23. Podstawy dydaktyki	1. Usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych. 2. Zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integrację klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego. 3. Współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje; zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania i organizację procesu kształcenia oraz pracy uczniów. 4. Zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowa, modele lekcji i sztuka prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne. 5. Projektowanie działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się; sposoby wyrównywania szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień oraz zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomia dydaktyczną nauczyciela. 6. Sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnątrzszkolny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; tematyka oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjna wartość dodana. Znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematyka pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztuka wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językowa, etyka języka, etykieta korespondencji tradycyjnej i elektronicznej.
24. Metodyka nauczania – planowanie i projektowanie pracy z uczniem	1. Dydaktyka szczegółowa; cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych. 2. Indywidualizacja nauczania – definicja i zakres pojęcia. 3. Indywidualizacja nauczania i jego ranga w procesie kształcenia na każdym etapie edukacyjnym. 4. Uczeń ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi; diagnoza wstępna grupy uczniowskiej i każdego ucznia. 5. Zróżnicowanie nauczania a uzdolnienia ucznia. Nauczanie do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów z uwzględnieniem ich zdolności i wrodzonych predyspozycji 6. Rozwiązania metodyczne i organizacyjne szkoły uwzględniające w nauczaniu zróżnicowanie uczniów.

	Treści programowe przedmiotu Metodyka nauczania - planowanie i projektowanie pracy z uczniem są zgodne z podstawami programowymi obowiązującymi w Szkołach Muzycznych I i II stopnia.
25. Metodyka nauczania gry na fortepianie	1. Analiza podstaw programowych przedmiotu fortepian obowiązujące w szkołach muzycznych I stopnia. 2. Program nauczania przedmiotu fortepian w szkole I stopnia - cele nauczania, treści kształcenia, projektowanie. 3. Program nauczania przedmiotu fortepian obowiązkowy w szkole muzycznej I stopnia - cele nauczania, treści kształcenia, projektowanie. 4. Praca nad warsztatem instrumentalnym ucznia szkoły muzycznej I stopnia. 5. Indywidualizacja nauczania i jego ranga w procesie kształcenia na drugim etapie edukacyjnym. 6. Nauczanie dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów z uwzględnieniem ich zdolności i wrodzonych predyspozycji. 7. Rozwiązania metodyczne i organizacyjne w szkole muzycznej I stopnia uwzględniające w nauczaniu zróżnicowanie uczniów. 8. Monitorowanie i ocena procesu dydaktycznego. 9. Przygotowanie do występu publicznego. 10. Analiza dostępnej literatury edukacyjnej w szkole muzycznej I stopnia. 11. Komunikacja i współpraca z rodzicami. 12. Nowoczesne techniki nauczania stosowane w szkolnictwie I stopnia. 13. Stres i techniki relaksacyjne. 14. Wizerunek współczesnego artysty. 15. Wykorzystanie współczesnych technik multimedialnych. 16. Omówienie wybranych pozycji literatury fachowej.
17. Praktyki psychologiczno-pedagogiczne	1. Zapoznanie się ze specyfiką szkoły, poznanie jej sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji. 2. Działania opiekuńczo-wychowawcze i animacyjne podczas imprez, warsztatów, zajęć edukacyjnych, projektów realizowanych na terenie Filii UMFC oraz współpracujących z Filią placówek, stowarzyszeń i instytucji. Treści programowe wzajemnie się przenikają. Dotyczą doświadczania, obserwowania, analizy i interpretacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, pełnienia ról opiekuna, wychowawcy i animatora, poznawania zasad funkcjonowania placówek, w których odbywa się praktyka, współdziałania z opiekunem praktyk.
18. Praktyki zawodowe	Praktyki w zakresie dydaktyki przedmiotowej w szkole muzycznej II stopnia: 1. Praktyczne zapoznanie się z dokumentacją szkoły, poznawanie zasad funkcjonowania placówki. 2. Sposoby organizacji zajęć dydaktycznych. 3. Poznawanie pracy nauczyciela, zapoznanie się z prowadzoną przez niego dokumentacją. 4. Obserwacja rozwoju intelektualnego i emocjonalnego uczniów. 5. Sposoby przygotowywania uczniów do przestuchań, egzaminów, koncertów. 6. Sposoby organizacji pracy uczniów w domu. 7. Komunikacja z rodzicami/opiekunami Treści programowe wzajemnie się przenikają, a większość z nich jest obecna na każdym etapie kształcenia. Dotyczą doświadczania, obserwowania, analizy i interpretacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, pełnienia ról nauczyciela i wychowawcy, poznawania zasad funkcjonowania placówek, w których odbywa się praktyka, współdziałania z opiekunem praktyk.

19. Emisja głosu – higiena głosu nauczyciela	1. Budowa narządów głosu. 2. Zasady higieny głosu w pracy nauczyciela. 3. Zasady prawidłowej emisji głosu oraz zasady ortofonii. 4. Prawidłowa postawa, zasady prawidłowego toru oddechowego, fonacji, artykulacji. 5. Korekta błędów wymowy, doskonalenie emisji głosu. 6. Choroby głosu. Profilaktyka i higiena głosu. 7. Rola postawy w oddychaniu, rola oddechu w procesie mowy. 8. Technika Alexandra.
--	---